

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Факультет математики та інформатики
Кафедра математики та інформатики і методики навчання

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Математична економіка

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти	Бакалавр
	(назва рівня вищої освіти)
Галузь знань	11 — Математика та статистика
	(шифр і назва галуза)
Спеціальність(ості)	111 — Математика
	(шифр і назва спеціальності(ей))
Освітня програма	Математика)
	(назва програми)

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №1 від 31.08.2020

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Математична економіка
Викладач(-і)	Никифорчин І.В.
Контактний телефон викладача	(03442)59-60-47
Е-mail викладача	kmimn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції та практичні заняття
Обсяг дисципліни	6 кредитів
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://d-learn.pu.if.ua
Консультації	Вівторок, 16 ⁰⁰

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

В курсі "Математична економіка" розглядаються методи побудови і дослідження математичних моделей економічних процесів і явищ, висвітлюються основні найбільш поширені економіко-математичні моделі. Даний курс спирається на лінійну та загальну алгебру, математичний аналіз, теорію оптимізацій. Зміст предмету — аналіз основних моделей споживання і виробництва, розгляд моделей конкурентної рівноваги і основних макроекономічних моделей.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Мета викладання дисципліни. Мета викладання дисципліни полягає в оволодінні студентами основними принципами побудови та дослідження математичних моделей економічних процесів і явищ; формування практичних навиків роботи з основними моделями споживання, виробництва і конкурентної рівноваги; встановлення міжпредметних зв'язків навчальної дисципліни з різними розділами математичного аналізу, статистики, економічної теорії. .

3.2. Завдання вивчення дисципліни. Дати студенту знання основних методів побудови і дослідження моделей споживання, виробництва, конкурентної рівноваги і моделей макроекономіки.

У результаті вивчення дисципліни студент буде здатний:

- знаходити і аналізувати функції попиту Вальраса і Гікса;
- досліджувати основні моделі виробництва і моделі конкурентної рівноваги;
- досліджувати поведінку фірми в умовах досконалої конкуренції, в умовах монополії і монопсонії;
- будувати і досліджувати модель міжгалузевого балансу, статичну і динамічну модель Леонтєва

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання й розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність працювати автономно; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатність формулювати проблеми математично та в символній формі з метою спрощення їхнього аналізу й розв'язання; здатність до кількісного мислення; здатність розробляти і досліджувати математичні моделі явищ, процесів та систем; здатність застосовувати чисельні методи для дослідження математичних моделей.

Програмні результати навчання: знати основні етапи історичного розвитку математичних знань і парадигм, розуміти сучасні тенденції в математиці; розуміти фундаментальну математику на рівні, необхідному для досягнення інших вимог освітньої програми; знати методи математичного моделювання природничих

та/або соціальних процесів; розв'язувати задачі придатними математичними методами, перевіряти умови виконання математичних тверджень, коректно переносити умови та твердження на нові класи об'єктів, знаходити й аналізувати відповідності між поставленою задачею й відомими моделями; розв'язувати конкретні математичні задачі, які сформульовано у формалізованому вигляді; здійснювати базові перетворення математичних моделей.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
Практичні	30
Лабораторні	
Самостійна робота	120

Ознаки дисципліни				
Спеціальність, освітня програма	Рівень освіти	Курс (рік навчання)	Семестр	Нормативна/вибіркова
111 — Математика, Математика)	Бакалавр	3-й	6-й	вибіркова

Тематика дисципліни						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	вс.	лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
Семестр 6						
Змістовий модуль 1. Математичні моделі теорії споживання						
Тема 1. Простір товарів та відношення переваги споживача. Функції корисності	12	2	2			8

Тематика дисципліни						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	вс.	лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
Тема 2. <i>Неокласична задача споживання. Функції попиту та граничної вартості грошей. Порівняльна статика споживання</i>	12	2	2			8
Тема 3. <i>Задача мінімізації витрат. Функція попиту Гікса та її властивості. Рівняння Слуцького.</i>	12	2	2			8
Тема 4. <i>Диференціальні властивості задачі споживача.</i>	12	2	2			8
Всього за модуль:	48	8	8			32
Змістовий модуль 2. Математичні моделі теорії виробництва. Моделі конкурентної рівноваги						
Тема 5. <i>Простір витрат та виробничі функції</i>	12	2	2			8
Тема 6. <i>Принципа моделювання поведінки фірми. Довгострокові та короткострокові моделі.</i>	16	4	4			8
Тема 7. <i>Фірма в умовах конкурентної рівноваги, монополії та моносонії. Олігополія як форма організації ринку.</i>	20	2	2			16
Тема 8. <i>Моделі вальрасівського типу конкурентної економіки. Модель Ерроу-Дебре. Математичні моделі макроекономіки</i>	24	4	4			16
Тема 9. <i>Статична модель "витрати-випуск" Леонт'єва. Дослідження моделі. Лінійні моделі макроекономіки</i>	24	4	4			16
Тема 10. <i>Динамічна модель "витрати-випуск" Леонт'єва. Дослідження моделі.</i>	12	2	2			8
Тема 11. <i>Моделі Неймана. Динамічна рівновага в моделі Неймана.</i>	12	2	2			8
Тема 12. <i>Моделі росту Солоу-Дебре. Дослідження моделі.</i>	12	2	2			8
Всього за модуль:	132	22	22			88
Всього за семестр:	180	30	30			120

Тематика дисципліни						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	вс.	лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
Усього годин:	180	30	30			120

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Володіння матеріалом дисципліни студенти виявляють при виконанні 2 контрольних робіт. Максимальний бал за обидві контрольні роботи (50 балів)). За активну і змістовну участь у розв’язуванні задач на практичних заняттях оцінка може бути підвищена щонайбільше на 5 балів. Максимальна можлива оцінка на іспиті — 50 балів. Сума балів за семестр та за іспит визначає підсумкову оцінку згідно поданої нижче таблиці.

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	добре
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	достатньо
1 – 49	FX	незадовільно

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

Самостійне та своєчасне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Важливим є надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності та посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, відомостей, розробок.

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету). Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат, опрацювання рекомендованої літератури тощо). Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні "незадовільно"отримані студентом під час засвоєння відповідної теми перескладаються викладачеві до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ильин В.А., Садовничий В.А., Сендов Б.Х. Математический анализ. — М., Наука, 1979.
2. Ляшенко І.М., Коробова М.В., Столяр А.М. Основи математичного моделювання економічних, екологічних та соціальних процесів — Тернопіль., Навчальна книга "Богдан", 2006 — 304 с.
3. Пономаренко О.І., Перестюк М.О., Бурим В.М. Основи математичної економіки — Київ., "Інформтехніка", 1995 — 320 с.
4. Пономаренко О.І., Перестюк М.О., Бурим В.М. Сучасний економічний аналіз. Мікроекономіка — Київ., "Вища школа", 2004.
5. Мельников А.В., Попова Н.В., Скорнякова В.С. Математические методы финансового анализа — М., Анкил, 2006.
6. Наконечний С.І., Савіна С.С. Математичне програмування. Навчальний посібник — Київ., КНЕУ, 2003.

Додаткова література

7. Бугір М.К. Математика для економістів.— Київ., Академія, 2003.

8. Кузнецов Ю.Н. Аналитическая геометрия с экономическими примерами и задачами. — Київ., Вища школа, 1975.
9. Салманов О.Н. Математическая экономика с применением Mathcad и Excel.— Петербург., СПб, 2003.
10. Пономаренко О.І. Фінансовий аналіз. — Київ., “ЕМЦ”, 2001.

Викладач

Никифорчин І.В.